

International Science Group

ISG-KONF.COM

XXV

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

**"THEORETICAL FOUNDATIONS OF SCIENTISTS AND
MODERN OPINIONS REGARDING THE IMPLEMENTATION
OF MODERN TRENDS"**

San Francisco, USA

June 27 - 30, 2023

ISBN 979-8-88992-684-9

DOI 10.46299/ISG.2023.1.25

THEORETICAL FOUNDATIONS OF SCIENTISTS AND MODERN OPINIONS REGARDING THE IMPLEMENTATION OF MODERN TRENDS

Proceedings of the XXV International Scientific and Practical Conference

San Francisco, USA
June 27 – 30, 2023

UDC 01.1

The 25th International scientific and practical conference “Theoretical foundations of scientists and modern opinions regarding the implementation of modern trends” (June 27 – 30, 2023) San Francisco, USA. International Science Group. 2023. 498 p.

ISBN – 979-8-88992-684-9

DOI – 10.46299/ISG.2023.1.25

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Aghayeva M., Mukhtarli M. WIDESPREAD DISEASES OF STRAWBERRY PLANT IN MASALLI	15
2.	Mammadov Z.M.O., Vusala T.Q. DEVELOPMENT OF POMEGRANATE-GROWING IN THE EASTERN ZANGAZUR REGION	17
3.	Starodubtsev V., Ladyka M. DESTRUCTION OF THE KAKHOVSKAYA HYDROELECTRIC POWER PLANT: THE SECOND ASPECT OF THE ECOLOGICAL CATASTROPHE	18
4.	Ukrainets O. EFFECT OF GROWTH REGULATORS AND CUTTINGS PERIOD ON ROSE RHIZOGENESIS	24
5.	Валентюк Н., Петренко С., Вознюк Є., Сікорська О. МІКРОГРІН АМАРАНТУ – КОРИСНА СКЛАДОВА ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ	27
6.	Ващенко В.В., Вінюков О.О., Бондарева О.Б. ГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗА ОЗНАКАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЇЇ СТРУКТУРОЮ	31
7.	Садовський І. ВПЛИВ СИСТЕМ УТРИМАННЯ ҐРУНТУ НА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ МІЖРЯДЬ ЯБЛУНЕЮГО САДУ	34
BIOLOGY		
8.	Hodyna D., Shevchenko N., Klipkov A., Kovalishyn V., Metelytsia L. NEW N-METHYL-3 (TRIFLUOROACETYL)QUINOLONES AS ANTIBACTERIALS IN THE ESCHERICHIA COLI MULTIPLE RESISTANCE INFECTIONS	36
9.	Ksienich O., Onishchuk I., Kostenko A. BIOLOGICAL AND PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF HUMAN-ANIMAL INTERACTION: ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF CONTACT WITH ANIMALS ON THE MENTAL AND PHYSICAL STATE OF A PERSON	40

10.	Коц С.М., Коц В.П., Коц В.В. СЕРЦЕВО-СУДИННА СИСТЕМА ТА ВПЛИВ ФАКТОРІВ	48
11.	Луцька М.П. ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙСЬКОВОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ	54
CHEMISTRY		
12.	Suleymanova A. SYNTHESIS OF IRON NANOSTRUCTURES IN OLIGOMER DIAZACRAUN ETHER MATRIX	59
ECONOMY		
13.	Mashkina A. CONCEPTUAL APPROACHES TO ASSESSING THE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF THE KNOWLEDGE ECONOMY	61
14.	Shalkenov Z. STAGES OF DEVELOPMENT OF INTERNAL AUDIT SERVICES IN THE PUBLIC SECTOR	63
15.	Shalkenov Z. THE ASSESSMENT OF THE DEVELOPMENT LEVEL OF THE INTERNAL AUDIT OF PUBLIC SECTOR OF KAZAKHSTAN ACCAORDING TO THE METHODOLOGY OF THE CAPABILITY MATURITY MODEL (CMM - CAPABILITY MATURITY MODEL)	71
16.	Бондаренко Н.М. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	82
17.	Білик О.Р., Безкровний О.В. ІНВЕСТИЦІЇ У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	88
18.	Глухов М.О. ТРЕНДИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ГЛОБАЛЬНОГО КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА	91
19.	Колодійчук А.В., Важинський Ф.А. ОСОБЛИВОСТІ ІКТ-ДОСЛІДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ КОСМІЧНОГО ПРОСТОРУ	95

GEOLOGY		
20.	Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А., Дрешпак О.С. ПРО ЗВ'ЯЗОК МІЖ ГЕРМАНІЄМ ТА СІРКОЮ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТІ С7Н ШАХТИ "ТЕРНІВСЬКА"	102
JURISPRUDENCE		
21.	Prianykova P. FIRST IN THE WORLD HISTORY CONSTITUTION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE, UNITED NATIONS, NEW YORK, 2023-2025 (PART I IN A SERIES OF PUBLICATIONS)	115
22.	Баймуратов М.О., Кофман Б.Я. РОЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У СТВОРЕННІ ЛОКАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ	125
23.	Корнєва Ю.В., Пінчук Є.А. СПОРТИВНЕ ПРАВО В УКРАЇНІ ТА ФРАНЦІЇ	135
24.	Малимон В.Г. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ТЕЛЕВІЗОРА МАРКИ "АКАІ" ПРИ ПРОВЕДЕННІ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПО МАТЕРІАЛАМ СПРАВИ	138
25.	Савенко В.П., Черевута О.О. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ДІЇ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПРОСТОРІ	143
26.	Семеняка А. ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕТЕКТИВІВ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ	146
MANAGEMENT, MARKETING		
27.	Mahas N., Lelyk L. FUNCTIONAL COMPONENT OF THE ORGANIZATION'S STAFF MANAGEMENT	149
28.	Sergienko E. MARKETING MANAGEMENT: PLANNING LOYALTY PROGRAMS	152

29.	Вакулович Д. ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ КРАСИ: ВЕГАНСЬКІ КОСМЕТИЧНІ ЗАСОБИ	154
30.	Онуфрієнко О.В., Онуфрієнко В.М. КОНДИВЕРГЕНТНА МОДЕЛЬ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ МОДЕЛЕЙ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ	158
MEDICINE		
31.	Bugybay S.A., Seisenbekova A.I., Bolatkan A.K., Yengsebay M.B. FEATURES OF ANTIBACTERIAL THERAPY OF ENT ORGANS	163
32.	Dihtiar V., Kaminska M., Sadovenko E. POSSIBILITIES OF URGENT ENDOSCOPY FOR CLOSED CHEST INJURIES IN CHILDREN	170
33.	Kaminska M., Dihtiar V., Barsuk O., Savenko M. COLOSTOMY IS METHOD OF TREATMENT MALFORMATION INTESTINAL DEVELOPMENTS AND SURGICAL DISEASES AT CHILDREN	173
34.	Orlova N., Tonkovyd O., Levytska N. DIETARY RISK FACTORS FOR THE GLOBAL BURDEN OF THE ISCHEMIC HEART DISEASE IN UKRAINE	176
35.	Poplavska K. EXPERIMENTAL STUDY OF THE STRENGTH OF BONE CEMENT BASED ON TRICALCIUM PHOSPHATE REINFORCED WITH HYDROXYALAPATITE BRANCHES	181
36.	Rajabov I.B.O., Ibadova G.A., Musabayev E.I. STRATIFICATION OF RISK FACTORS AND CLINICAL FEATURES OF COVID-19 IN CHILDREN	183
37.	Rajabov I.B.O., Kasimova R.I., Hikmatullaeva A.S., Ibadullaeva N.S. USE OF RUTAN IN THE COMPLEX THERAPY OF COVID-19 IN CHILDREN	187

38.	Tkachenko O., Pavlenko H., Al-Jawabreh J.S.J., Sartipi Hamed Nosratolla, Abbassi Marouane PECULIARITIES IN TEACHING THE TOPIC “HEMOSTASIS AND ITS DISTINGUISHING FEATURES IN MAXILLARY-FACIAL AREA AS A WHOLE AND ORAL CAVITY PARTICULARLY” TO THE INTERNATIONAL DENTAL STUDENTS	190
39.	Курділь Н.В., Шейман Б.С., Чермних Н.П., Іващенко О.В., Андрющенко В.В. НОВІ СТРАТЕГІЇ ЛІКУВАННЯ ОПОЇДНИХ ОТРУЄНЬ: ПОШУК АНТИДОТІВ ТРИВАЄ	194
40.	Лехніцька С.І., Дубовенко З.О., Афендікова Г.П., Волкова Г.В., Смирнова О.В. ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТЬОГО ЛІКАРЯ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОПЕДЕВТИЧНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	199
41.	Мамотенко А.В., Лопатін М.С. ДИСІМУННИЙ ПАТОГЕНЕТИЧНИЙ СИНДРОМ В СПОРТИВНІЙ МЕДИЦИНІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ	202
42.	Мигаль В.М., Чекаліна Н.І., Казаков Ю.М. ГЕНДЕРНІ ТА ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ СТАНУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ ЗА ПОКАЗНИКАМИ МІНЕРАЛЬНОЇ ЩІЛЬНОСТІ	208
43.	Онищук В.Є. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМОБАРИЧНОЇ – ГІПЕРКАПНІЧНОЇ ГІПОКСІЇ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ КОРОНАВІРУСНУ ХВОРОБУ	212
44.	Ромаш І.Р., Ромаш І.Б., Дзівак К.В., Тимків І.С., Ромаш Н.І. ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВКЛЮЧЕННЯ ЦИТИКОЛІНУ ДО АД'ЮВАНТНОЇ ТЕРАПІЇ ШИЗОФРЕНІЇ	216
45.	Циунчик Ю.Г. NEGLECT AS A SIGN OF CHILD ABUSE IN OVERWEIGHT / OBESE CHILDREN	220

PEDAGOGY		
46.	Biryukov V., Usenko D. THE NULL HYPOTHESIS DID NOT CONFIRM THE SAME ATTITUDE OF MEDICAL STUDENTS TO THE STUDIED SUBJECTS	222
47.	Kabassova K.A., Tleukenova E.Z. MONITORING AND CRITERIA FOR ASSESSING STUDENT ACHIEVEMENTS IN KAZAKHSTANI UNIVERSITIES AND REFORMING THEM	227
48.	Nikolaeva S., Chernysh V., Diachkova Y. WRITING SCIENTIFIC ESSAY: DIFFICULTIES OF THE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS STUDENTS AND THE ENTRANTS TO POST-GRADUATE STUDIES	232
49.	Svoboda A. PECULARITIES OF TEACHING ENGLISH SPEAKING TO THE STUDENTS OF TECHNICAL INSTITUTIONS	235
50.	Taras I. FREE-CHOICE GRAPHICS DISCIPLINES	237
51.	Аюпова Г.Т., Исмаилова Г.М., Жолдыбекова А.Т., Жунускулова М.Б., Балаубаева А.К. ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНДЕ ОҚЫТУДЫҢ МОТИВАЦИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІ	239
52.	Бишлєй Н.О., Стрельцов М.С., Каплїна Л.Є., Бірюков В.С., Усенко Д.В. МІСЦЕ НАУКОВОЇ РОБОТИ В РОЗВИТКУ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	243
53.	Бондар В.Г., Коцюрба Н.С. ІКТ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	246
54.	Бірюков В.С., Десятська Ю.В., Циунчик Ю.Г. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	250
55.	Гончарук О.В., Янюк Ю.М. ТВОРЧІ МОЖЛИВОСТІ ЗАСОБІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	253

56.	Губарь О., Телятник Т. РІВЕНЬ НАЯВНИХ ЗНАНЬ З ІНКЛЮЗИВНОЇ КУЛЬТУРИ, ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	257
57.	Духнова Н.М. ОСОБЛИВОСТІ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	261
58.	Дін Чжуцзюнь, Цзо Пейдоу, У Сяо, Ван Сяньпен, Лі Кайпен ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У КОНТЕКСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ	264
59.	Дічек Н. МИКОЛА ЯРМАЧЕНКО: ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ЯК ПЕРСОНІФІКОВАНА ІСТОРІЯ НАЦІЇ	267
60.	Зайченко В., Лисюк Л., Немченко С. РОЛЬ ПЕРСОНАЛЬНОГО КОМП'ЮТЕРА В ЖИТТІ СТУДЕНТА: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	272
61.	Звєкова С.М. ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ	275
62.	Капліна Л.Є., Аряев М.Л., Сеньківська Л.І., Усенко Д.В., Стрельцов М.С. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ	277
63.	Отравенко О.В., Боярчук І.Г. КРОСФІТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ 10-11 КЛАСІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	280
64.	Павлова В.В., Усенко Д.В., Колесникова О.П., Сеньківська Ю.Д. ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ШКОЛЯРІВ ТА ЯКІСТЬ ЇХ ЖИТТЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	285
65.	Хижняк І.А. ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ РЕКЛАМНИХ ПОСТЕРІВ ТА ПЛАКАТІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ В ШКОЛІ	288

66.	Холтобіна О.У. ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ В ГРУПІ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ	293
67.	Хомик Т.В., Божко М.В. ІНСЦЕНІЗАЦІЯ КАЗКИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	296
68.	Яренчук Л.Г. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	300
PHARMACEUTICS		
69.	Круглов Є.М., Борщевський Г.І., Ярних Т.Г. ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ СТЕРИЛЬНОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ ЛІПОСОМАЛЬНИХ ОЧНИХ КРАПЕЛЬ НА ОСНОВІ ПЕПТИДНОГО КОМПЛЕКСУ	309
PHILOLOGY		
70.	Alizadeh A.U.A. DESCRIPTION OF THE ELOQUENT SPEECH BY THE MIGHTY PEN OF NIZAMI GANJAVI	312
71.	Bazychenko V. USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE LESSONS AS THE BASIS OF EFFECTIVE EDUCATIONAL PROCESS	316
72.	Mashakova A.K. LITERATURE OF KAZAKHSTAN BASED ON THE EXAMPLE OF CREATIVITY OF HENRIETTA KAN	321
73.	Prokopenko A., Ptushka A., Prudnikova A. ACTUALIZATION OF CONCEPT ECONOMY IN BARACK OBAMA'S PRESIDENTIAL DISCOURSE	326
74.	Shulzhenko K., Yesypenko N. CONCEPTUAL COMPONENT OF THE CONCEPT MURDER IN THE ENGLISH LANGUAGE	330
75.	Zhalalova A., Telgozhaeva K. CHARACTERISTICS OF ANTHROPONYMS IN ANCIENT TURKIC HERITAGES IN THE CONCEPT OF "WORLD"	333

76.	Вініченко Д.В., Млинчик А.В. КОНЦЕПТОСФЕРА СУЧАСНОГО ФРАНКОМОВНОГО І УКРАЇНОМОВНОГО ПІСЕННОГО ДИСКУРСУ	338
77.	Марінашвілі М.Д., Закерничний Д.Є. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЕМОЦІЙНОГО КОНЦЕПТУ VONNEUR У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	342
78.	Матвіяс О.В. ТЕРМІНОСПОЛУКИ З НАЗВАМИ КОЛЬОРІВ У АНГЛІЙСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ	345
79.	Хорошун О.О. МЕТАФОРИЧНА ОБ'ЄКТИВАЦІЯ КОНЦЕПТУ ІСЛАМСЬКИЙ СВІТ (АНТРОПОМОРФНА МЕТАФОРА)	348
80.	Яцків О. ДО ПИТАННЯ ВНЕСКУ СТОЇКІВ У СВІТОВУ ЛІНГВІСТИКУ	351
PHILOSOPHY		
81.	Зінов'єва К.Ф. ОНТОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ЛЮДИНИ У СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНОМУ КОНТЕКСТІ СЕЛА І МІСТА	355
82.	Соколовський О.Л. ЕКЛЕЗИОЛОГІЯ АПОСТОЛА ПАВЛА У НОВОЗАВІТНИХ СВІДЧЕННЯХ	358
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
83.	Raskin L., Sukhomlyn L., Sokolov D. MODELS AND METHODS FOR THE ANALYSIS OF SEMI- MARKOVIAN SYSTEMS UNDER UNCERTAINTY	361
84.	Атоєв К., Богданов О., Кнопов П. МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА ЇЇ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІКУ	363
85.	Шевченко О., Курінна Т. ЕЙЛЕР - МОЦАРТ У МУЗИЦІ, МІКЕЛЯНДЖЕЛО В ЖИВОПИСІ	373

POLITICS		
86.	Кухоцька Т.Г. РОЛЬ ТЕЛЕГРАМУ У ПОЛІТИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ	376
PSYCHOLOGY		
87.	Гай А.І., Залещенко А.С., Мамотенко А.В. ТЕОРІЯ ІНТЕЛЕКТУ Г.Ю. АЙЗЕНКА ТА СПРОБИ ПОДІЛУ СУСПІЛЬСТВА ЗА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ОЗНАКОЮ	381
88.	Кучинова Н.М., Ахмадова А. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ ТИМЧАСОВО ПЕРЕМІЩЕНИХ ЖІНОК ПІД ЧАС ВІЙНИ	386
89.	Панок В.Г. ПОСТКОВІД: МЕТОДОЛОГІЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	388
TECHNICAL SCIENCES		
90.	Grigoryan D. EXPLORING PARALLEL GRAPH PROCESSING AND DISTRIBUTED GRAPH ALGORITHMS IN COMPUTER SCIENCE: AN ABSTRACT REVIEW	391
91.	Kazhymurat A., Pronina Y., Bazylkhanova E., Nabyeva Z., Samadun A. STUDY OF QUALITY INDICATORS OF CARAMEL LOLLIPS WITH IMMUNOSTIMULATING PROPERTIES	397
92.	Kryvoplias-Volodina L., Tokarchuk S., Gavva O., Zaporozhets O. SYNTHESIS OF FUNCTIONAL MECHATRONIC MODULES IN A SYSTEM OF PACKAGING MACHINES	401
93.	Mashakova D.K. MACHINE LEARNING MODELS USAGE FOR ACCURACY IMPROVEMENT IN WEATHER FORECASTING	405
94.	Piscio V., Kozbur I., Medvid V., Zavhorodnii A. DETERMINATION OF THE LINEAR AUTOMATIC SYSTEM PARAMETERS REGION, PROVIDING THE SET QUALITY PARAMETERS BY THE D-DECOMPOSITION METHOD	410

95.	Pronina Y., Bazytkhanova E. IMPROVING THE TECHNOLOGY OF PRODUCTION OF IMMUNOSTIMULATING CONFECTIONERY	414
96.	Samkharadze R., Rosnadze T., Gachechiladze L. DEVELOPMENT OF A PRODUCTION MODEL FOR THE DIAGNOSIS OF CARDIOVASCULAR DISEASES	416
97.	Vlasenko O., Tkachenko S., Tkachuk V., Zadoyan V. EXPERIMENTAL INSTALLATION IN THE SYSTEM OF THE EMPIRICAL AND ANALYTICAL METHOD	420
98.	Volobuieva L., Posternakova V. APPLICATION OF MACHINE LEARNING METHODS TO SOFTWARE ECOSYSTEMS EVOLUTION RESEARCH USING ONTOLOGY ENGINEERING	426
99.	Volodin O., Gavva O., Maslo N. INVESTIGATION OF THE EFFECTIVENESS OF A FUNCTIONAL MECHATRONIC MODULE FOR LIQUID FOOD PACKAGING	430
100.	Yan Liu, Helikh A., Zhenhua D. FOOD SAFETY OF DRIED BEETROOT, PRETREATED BY FREEZE-THAW METHOD	434
101.	Zaiats V., Evtysheun B. FEATURES OF THE USE OF HARDWARE INTRINSIC, VECTORIZATION AND SIMD IN A MANAGED ENVIRONMENT TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF COMPUTING LARGE AMOUNTS OF DATA	439
102.	Ірхіна А.Д., Лебедєва О.Ю. МОДИФІКАЦІЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ЗАХИЩЕНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЗА УМОВАМИ СТАНДАРТІВ	443
103.	Грищенко О.В., Грищенко Д.О., Чукалов К.Е. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ	446
104.	Кашкевич С.О., Тупота Є.В. КОМЕРЦІЙНІ БЕЗПІЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ ЯК ЗАГРОЗА ЗАСТОСУВАННЯ В ТЕРОРИСТИЧНИХ ЦІЛЯХ	449

105.	Мазуренко А.С., Лужанська Г.В., Фуркаленко О.Л., Станіславов В.Д., Муренко І.В. АЛЬТЕРНАТИВНІ УСТАНОВКИ СИСТЕМ НЕЗАЛЕЖНОГО ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ	454
106.	Міщенко К.С., Доля О.Є. РОЗРОБКА МОДУЛЮ "ОБЛІК КЛІЄНТСЬКИХ ЗАМОВЛЕНЬ" ІС "РЕСТОРАН"	457
107.	Омельченко С.В. РОЗПІЗНАВАННЯ ВІКУ ТА СТАТІ ЗА ГОЛОСОМ ЛЮДИНИ	460
108.	Сова О.Я., Журавський Ю.В., Шишацький А.В., Шкнай О.В., Налапко О.Л. АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ДЕСТАБІЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	463
TECHNOLOGIES		
109.	Luhovets O., Pet'ko L. THE HAMBURGER AS A SYMBOL OF AMERICAN CUISINE	472
TOURISM		
110.	Антоненко В.С., Халіманенко В.К., Хуткий В.О. ВІРТУАЛЬНІ ТА ГІБРИДНІ ІВЕНТ-ТЕХНОЛОГІЇ В ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА РОЗВАГ	486
111.	Подпіснєв Д.С. “ЕФЕКТ БІЛЬБАО” ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СУЧАСНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ	492

Электронный ресурс. URL : https://www.washingtonpost.com/opinions/fareed-zakaria-islam-has-a-problem-right-now-but-heres-why-bill-maher-is-wrong/2014/10/09/b6302a14-4fe6-11e4-aa5e-7153e466a02d_story.html (Дата звернения 15. 05. 2023).

3. 'Honor killings' and Islamic terrorism Электронный ресурс. URL : <https://www.almendron.com/tribuna/honor-killings-and-islamic-terrorism/> (Дата звернения 15. 05. 2023).

4. ISIS Crisis Thomas L. Friedman Электронный ресурс. URL : <https://www.nytimes.com/2014/09/24/opinion/thomas-friedman-isis-crisis.html> (Дата звернения 15. 05. 2023).

5. Islamic world needs fairminded leaders By Joel Brinkley Электронный ресурс. URL : <https://www.sfgate.com/opinion/brinkley/article/Islamic-world-needs-fair-minded-leaders-4301175.php> (Дата звернения 15. 05. 2023).

6. Islamophobia and rightwing terrorism Электронный ресурс. URL : <https://www.washingtonpost.com/opinions/2021/06/13/ontario-london-attack-islamophobia-muslims-right-wing-terrorism-threat/> (Дата звернения 15. 05. 2023).

7. Qatar's Support of Islamists Alienates Allies Near and Far By David D. Kirkpatrick Электронный ресурс. URL : <https://www.nytimes.com/2014/09/08/world/middleeast/qatars-support-of-extremists-alienates-allies-near-and-far.html> (Дата звернения 15. 05. 2023).

8. A Necessary Response to ISIS By the editorial boardaug Электронный ресурс. URL : <https://www.nytimes.com/2014/08/25/opinion/a-necessary-response-to-isis.html> (Дата звернения 15. 05. 2023).

ДО ПИТАННЯ ВНЕСКУ СТОЇКІВ У СВІТОВУ ЛІНГВІСТИКУ

Яцків Олександра

Старший викладач

Кафедра романських мов та зарубіжної літератури
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Стародавня Греція вважається колискою європейського мовознавства, а мовознавчі проблеми спершу розроблялись філософами і вперше ґрунтовно взялася за дослідження мови одна з найвпливовіших філософських течій елліністичного періоду – стоїчна філософська школа. Саме їм належить заслуга виділення вчення про мову із філософії і перетворення його на окрему науку, тому **метою** дослідження є проаналізувати доробок стоїків у світову лінгвістику.

Актуальність статті пояснюється відсутністю комплексного вивчення даного питання. Окремі, вибіркові дані, що стосується висвітлення цього питання знаходимо у працях вітчизняних та зарубіжних дослідників: Й. У. Кобів, В. В. Каракулаков, Р. М. Оленич, М. В. Орос.

Завдання дослідження полягає у комплексному вивченні підходу представників Стої до вивчення проблем фонетики, граматики та синтаксису старогрецької мови.

Серед корифеїв давньої Стої слід у першу чергу виділити її засновника Зенона (336-264 рр. до н.е.), Хрісіппа (282-208 рр. до н.е.), Діогена Вавілонського (240-150 рр. до н.е.). На жаль, їх твори до нашого часу не збереглися, а про їхні погляди на проблеми мови ми дізнаємось з праць грецького письменника Діогена Лаертського (III ст. до н.е.) “Життя і вчення людей, які вславились у філософії”, з твору Августина (354-43 рр. н.е.) “Про діалектику”, з трактату римського вченого I ст. до н. е. Марка Теренція Варрона “Про латинську мову” та ряду творів пізніх граматиків.

На основі тих даних, що збереглися, можна зробити висновок, що саме стоїки були засновниками вчення про мову в європейській науковій традиції, створили теоретичні передумови для виділення науки про мову в самостійну дисципліну і саме представники Стої стояли біля джерел творення основних лінгвістичних термінів.

Стоїки були прихильниками походження назв речей “за природою”. Дошукуючись справжньої природи слів, вони розвинули вчення про їх істинне значення – τὸ ἔσθον. Відомо, що Хрісіпп є автором ряду книг по етимології. Він уперше застосував термін “етимологія”. Стоїки заклали підвалини нової науки, етимології, але ця етимологія дуже далека від сучасного розуміння. Проте найбільших результатів стоїки досягли під час вивчення інших мовних явищ, завдяки їх вченню, наука про мову почала виділятися як самостійна дисципліна.

У галузі фонетики стоїки тільки незначною мірою доповнили Аристотеля, вони вже розрізняли у грецькій мові 24 букви (“елементи слова”), ділили їх на

голосні і приголосні, виділяючи для кожної букви звучання, зображення і назву, диференціювали просто звук і звук мовлення.

Що стосується проблем граматичної будови мови, то тут стоїки значно випередили Аристотеля. Термін μέρος λόγου “частини мови” стоїки перенесли з галузі логіки у вчення про мову. Так, Зенон уперше в історії грецького мовознавства розумів частини мови як граматичні поняття, а Хрісіпп виділив п'ять частин мови: ὄνομα “власна мова”, προσήγορία “загальна назва”, ῥῆμα “дієслово”, σύνδεσμος “сполучник”, ἄρθρον “член”. Завдяки вищезгаданому джерелу Діогена Вавілонського, збереглися дефініції, які стоїки дали цим частинам мови, зокрема, загальна назва – частина мови, що означає загальну якість, наприклад: людина, кінь; власна – частина мови, що означає одиничну якість, наприклад: Діоген, Сократ. Помилкою стоїків є те, що вони трактували їх як дві різні частини мови, але безперечною заслугою є те, що вони вперше класифікували іменники на власні та загальні.

Одним із найбільших досягнень стоїків є вчення про відмінок. Хрісіппа вважають основоположником вчення про відмінки, оскільки він є автором першого у європейському мовознавстві твору про відмінки (“Про п'ять відмінків”). На відміну від Аристотеля, що розуміє під “відмінком” будь-яку непряму форму слова, у стоїків πτῶσις є вже граматичною категорією, властивою тільки відмінюваним частинам мови, причому до числа відмінків зараховується також форма називного. Назва πτῶσις “відмінок” обмежується лише значенням латинського casus, а кожен відмінок отримує свою назву. Крім того, стоїки усвідомлюють роль і на цій підставі протиставляють “прямий відмінок” ὀρθή πτῶσις = лат. casus rectus, тобто називний, а чотири інші називають πλάγιαι πτῶσεις “непрямі відмінки” = лат. casus obliqui. Про назви деяких відмінків довідуємося від Діогена Лаертського: прямий відмінок отримує назву ὀνομαστικῇ πτῶσις «називний відмінок», γενικῇ πτῶσις «родовий відмінок», δотικῇ πτῶσις «давальний відмінок», ἀιτιατικῇ πτῶσις «знахідний відмінок». Він не називає п'ятого відмінка, учені припускають, що п'яте місце у стоїків посідає κλητικῇ πτῶσις «кличний відмінок». Згодом грецькі назви відмінків, як і інші граматичні терміни, були перекальковані римськими граматиками, а з латинських скальковані назви відмінків у сучасних європейських мовах, в тому числі і в українській. Розробивши цю термінологію, стоїки зробили вагомий вклад у граматику, однак при цьому їх цікавив лише семантичний аспект, вони не звернули увагу на парадигми відмінювання.

Однією з найвизначніших заслуг стоїків є розробка вчення про часи дієслів. Вони роблять спробу описати граматичну систему грецького дієслова і говорять про всі часи грецького дієслова (презенс, імперфект, аорист, перфект, плюсквамперфект та футурум), хіба що не врахували футурум доконаний, що рідко вживається. При дефілюванні часів брали до уваги такі критерії: час дій, завершеність та тривалість. За визначенням Діогена Вавілонського дієслово – це частина мови, яка означає нескладний предикат. Отже, у визначенні дієслова виявилось розуміння речення як судження, в якому дієслово виконує функцію

предиката. Хоча ці визначення часів не завжди є точними, сам факт виділення часів, надання їм назв є величезною заслугою стоїків перед наукою. Такі акциденції дієслова як спосіб чи стан ними ще не розглядаються. Пояснюється це тим, що стоїки досліджували дієслово як предикат, критерієм для визначень служило логіко-синтаксична функція дієслова.

Сполучник стоїки трактували як невідмінювану частину мови, яка поєднує частини мови. Як бачимо, в основу цього визначення було покладено морфологічний і синтаксичний аспекти. Увівши у граматичну теорію термін *προθέσις* “прийменник” Хрісіпп та інші стоїки не розглядали їх окремо, а відносили до сполучників і називали їх препозитивними сполучниками. Член (артикуль) у них одержав таке визначення: відмінювана частина мови, яка служить для розрізнення родів імен і чисел, наприклад: *ὁ, ἡ, τό, οἱ, αἱ, τά*. За основу визначення цієї частини мови послужив морфологічно-семантичний критерій. В основному у стоїчному визначенні частин мови переважає семантико-синтаксичний принцип. Стоїкам належить відкриття поняття так званих акциденцій, які приблизно відповідають нашим граматичним категоріям, вони їх називали *συμβεβηκότα* = лат. *accidentia*. Цей термін фіксуємо ще у Аристотеля, однак спеціального терміна для позначення акциденцій у стоїків не було. Таким чином, виділення частин мови, їх акциденцій, осмислення самого терміну акциденція є ще однією величезною заслугою стоїків у галузі граматичних досліджень.

Чималі заслуги їх і у галузі логічного синтаксису. Є підстави вважати, що саме вони запровадили поняття синтаксису (*σύνταξις*) в античну грамматику. Зокрема, Хрісіпп розглядав питання синтаксису у двох своїх творах, на жаль, вони до нашого часу не дійшли, збереглися лише їх назви.

Речення (*λόγος*) стоїки розуміли як судження і визначали його як значущий звук, який виходить із розуму, наприклад: є день [1, с.35]. Крім терміна *λόγος*, вони вживали ще термін *ἄξιωμα* у значенні “логічне висловлення”. За свідченням Діогена Лаєрського, стоїчні граматисти поділяли речення-судження (*ἄξιωματα*) на два види: прості (*ἁπλοῦν*) і складні (*οὐχ ἁπλοῦν*). Під простим вони розуміли ті, що складаються із суб’єкта (*πῶσις*) і предиката (*κατηγορημα*) без допомоги будь-яких сполучників. Як бачимо, «відмінок» у них приблизно відповідає за значенням підмету речення, суб’єкту судження. У цьому криється глибоке значення, - стоїки зрозуміли, що речення може бути утворене не лише поєднання присудка з підметом у формі називного відмінка, але й шляхом поєднання присудка з позначенням суб’єкта, що виступає у формі непрямого відмінка [2, с.200]. Слід відзначити й те, що стоїки зуміли розмежувати *ῥῆμα* “дієслово” і *κατηγορημα* “присудок”, хоча під останнім вони розуміли предикат судження. Та все ж проведене розмежування між морфологічним та логіко-синтаксичним планом є значним досягненням стоїків, воно сприяло зародженню вчення про мовні рівні.

Досліджуючи теорію умовиводів, стоїки заклали фундамент для вивчення складного речення. Саме завдання логіки спонукало їх до класифікації складних речень, встановлення характеру зв’язку між його частинами. Стоїки виділили

складні речення, що виражають єднальні та розділові відношення. Це дозволило їм виділити у грецькій мові окремі відомі різновиди підрядних речень, зокрема умовні, причинові, порівняльні. Хоча, класифікуючи речення, стоїки брали до уваги лише семантику сполучників, не вникаючи у граматичну суть, саме їм належить пріоритет у виділенні типів складних речень.

Стоїки також вперше дали визначення діалектам і досліджували їх.

Таким чином робимо **висновки**, що стоїки дали дефініцію і запровадили термінологію для частин мови, їх акциденції, класифікували типи простого та складного речення. Найвагомішим є їх внесок у вчення про відмінки та часи дієслів, тому що це сприяло виокремленню морфології та синтаксису в окремі галузі лінгвістики.

Список літератури:

1. Орос М. В. Визначення речення в античному мовознавстві. Іноземна філологія: Питання класичної філології. Львів, 1973. Вип. 32. С. 33–39.
2. Десницкая А.В., Кацнельсон С.Д. История лингвистических учений. Древний мир. – Ленинград, 1980. – с.200-209.
3. Античные теории языка и стиля / Под ред. О. М. Фрейденберг. – М.-Л., 1936.
4. Кобів Й.У. Граматична термінологія стоїків. Іноземна філологія: Питання класичної філології. Львів, 1970. Вип. 20.
5. Орос М. В. Вчення про синтаксис в античному мовознавстві. Проблеми романо-германської філології. Ужгород, 1998. С. 90–98.